

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/67/2017
Identifikačné číslo spisu: 6115010509
Dátum vydania rozhodnutia: 24.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6115010509.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, na neverejnom zasadnutí konanom 24. októbra 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvinených N. I. a spol., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., o dovolaní obvinených N. I., E. U. a Q. H. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. júna 2016, sp. zn. 3To/29/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinených N. I. a E. U. sa o d m i e t a .

Podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolanie obvineného Q. H. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 30. novembra 2015, sp. zn. 1Tk/2/2015 (ďalej len ako „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“), boli obvinení N. I., E. U. a Q. H. uznaní za vinných z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

vedení spoločným zámerom obstarat' si pre vlastnú osobnú spotrebu omamnú látku - rastliny rodu Konopa (ďalej len „rastliny konopa“), v rozpore s ustanovením § 15 ods. 2 zák. č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a zároveň aj bez toho, aby disponovali povolením na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami v zmysle § 4 cit. zákona, si v presne nezistenom čase roku 2014, pravdepodobne v mesiaci marec, kúpou obstarali neustálené množstvo konopných semien, z ktorých najskôr vypestovali sadenice rastliny konopa a tieto potom spoločne zasadili na im nepatriacom pozemku, nachádzajúcom sa v zanedbanej časti vinice nad chatovou oblasťou v obci J. R. X. vo vzdialenosti 1 800 m od križovatky štátnej cesty

II/275 s obecnou cestou a následne v období do mesiaca október roku 2014, najneskôr do 28. októbra 2014, pokračovali na uvedenom mieste v pestovaní rastlín konopa, spoločne sa pritom podieľajúc na starostlivosti o ne, s tým, že počiatkom mesiaca október roku 2014 časť dopestovaných zelených rastlín konopa, ktorých hmotnosť v suchom stave predstavovala 1 355,5 g, spoločne na osobnom motorovom vozidle značky Ford Fiesta, ev. č. C. XXX D., ktoré zabezpečil N. I., premiestnili za účelom sušenia do priestorov záhradnej chaty, súp. č. XXXX, postavenej na pozemku parc. č. XXXX/X, nachádzajúcim sa v katastrálnom území C., obce C., do ktorej prístup obstaral E. U., kde ich za týmto účelom potom do 28. októbra 2014 aj držali a časť rastlín, ktorých hmotnosť v suchom stave predstavovala 33,2 g si pre svoju osobnú potrebu vzal a do 28. októbra 2014 v mieste bydliska, v rodinnom dome v obci R., H. č. XXX/XXX, držal N. I., dňa 28. októbra 2014 obvinení pristúpili k zberu zostávajúcej časti zelených rastlín konopa, v tom čase sa stále nachádzajúcich na pozemku, kde prebiehalo ich pestovanie, pričom časť rastlín, ktorých hmotnosť v suchom stave predstavovala 2 834,4 g uložili do batožinového priestoru osobného motorového vozidla značky Ford Fiesta, ev. č. C. XXX D., v ktorom boli v ten istý deň pri jazde v obci J. R. X. príslušníkmi Policajného zboru zastavení a následne obmedzení na osobnej slobode, a časť rastlín, ktorých hmotnosť v suchom stave predstavovala 6 373,3 g, ponechali nezabezpečenú v mieste pestovania, kde bola toho istého dňa príslušníkmi Policajného zboru nájdená a zaistená pri úkone obhliadky miesta činu;

týmto spôsobom vypestovali rastliny konopa, ktorých úhrnná hmotnosť v suchom stave predstavovala 10 596,4 g, z čoho množstvo upotrebitelné spôsobom využívajúcim ich psychoaktívny účinok predstavovalo 7 265 g, s koncentráciou účinnej látky tetrahydrokanabinol od 11 % do 23,1 % hmotnostných, čo je množstvo postačujúce na prípravu najmenej 14 530 obvyklých jednorazových dávok drogy v úhrnnej hodnote (na ilegálnom trhu drogy) najmenej 43 590 €.

Za to im bol uložený podľa § 172 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Tr. zák., § 36 písm. j/, písm. l/, písm. n/ Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., § 46 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov nepodmienečne u každého zvlášť. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. boli obvinení na výkon trestu odňatia slobody zaradení do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., za podmienok uvedených v § 77 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák., obvineným bol uložený ochranný dohľad v trvaní jedného roka. Podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. im bolo uložené aj ochranné protitoxikomanické liečenie ambulatnou formou. Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. boli im uložené aj tresty prepadnutia vecí, a to obvinenému N. I.: lovecký nôž - imitácia Tramontína s koženým obalom hnedej farby, zatvárací nožík červenej farby v čiernom koženom puzdre, kovové nožnice s čiernou rukoväťou, 2 rukavice modro-bielej, záhradnícke celokovové nožnice, kovové nožnice s červenou rukoväťou, kovové nožnice s čiernou rukoväťou; obvinenému E. U.: 4 žlté celogumené rukavice, kovové nožnice s modro-zelenou rukoväťou, nožnice s čierno-modrou rukoväťou, kovové nožnice so žltou rukoväťou - jedna časť rukoväte chýba, záhradnícke celokovové nožnice, platové vrecia čiernej farby, 2 rukavice s označením CERVA, 2 rukavice s označením BUCK PE, balík 7 kusov 120 l vriec čiernej farby, balík 7 kusov 120 l vriec čiernej farby, vrecia modrej farby, čierna gumená lepiaca páska, 2 kusy lepiacich pásov, polypropylénové vrece bielej farby, 9 kusov vákuových vriec zn. Well -n- Dura o rozmeroch 80 x 60 cm spolu s bielou igelitovou taškou COOP Jednota, 3 kusy umelohmotných 40 l bandasiek bielej farby, 1 kus umelohmotnej 50 l bandasky bielej farby a obvinenému Q. H. čierne plastové vrecia.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 22. júna 2016, sp. zn. 3To/29/2016 (ďalej len ako „odvolací súd“ alebo „druhostupňový súd“), podľa § 319 odvolania všetkých troch obvinených zamietol.

Obvinení, zastúpení spoločne zvoleným obhajcom, napadli uznesenie krajského súdu ako i konanie, ktoré vydaniu tohto rozhodnutia predchádzalo, dovolaním, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 7. júna 2017, uplatňujúc v ňom dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. i/ Tr. por.

Zásadné porušenie práva na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr.

por. obvinení odôvodnili postupom zasahujúcich príslušníkov Policajného zboru a orgánov činných v trestnom konaní. Porušenie tohto práva je podľa obvinených zvýraznené tým, že konajúce súdy svoje rozhodnutie založili na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom a odmietli vykonať dôkazy navrhnuté obhajobou.

Po zastavení osobného motorového vozidla, v ktorom sa nachádzali obvinení, avšak pred prehliadkou iných priestorov - predmetného vozidla, mali zasahujúci príslušníci Policajného zboru klásť obvineným neprípustné otázky typu, či sa vo vozidle nachádzajú omamné a psychotropné látky, bez toho, aby obvinených vopred poučili o možnosti odoprieť výpoveď. Obvineným zároveň nemalo byť umožnené, aby pri týchto úkonoch bol prítomný nimi zvolený advokát, hoci o to mali žiadať (namietané skutočnosti v bode č. 1 dovolania).

K porušeniu práva obvinených na obhajobu zásadným spôsobom malo v konaní dôjsť aj tým, že uznesenie o vznesení obvinenia z 29. októbra 2014, ČVS: ORP-259/VYS-VK-2014, nezohľadňovalo celkové množstvo zaistenej omamnej látky (o časť zaistenú pri obhliadke miesta činu - kde dochádzalo k jej pestovaniu a tiež o časť, ktorú orgánom činným v trestnom konaní vydala O. A.), čím došlo k podkvalifikácii skutku na zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. Obvinení ďalej poukázali, že po tom, čo došlo dňa 18. marca 2015 k zmene právnej kvalifikácii skutku na obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., však neboli opätovne vypočutí. Táto podkvalifikácia mala byť podľa obvinených spôsobená tým, že vyšetrovateľ nezaslal expertízemu ústavu všetky zaistené dôkazy rastliny konopy siatej, čo možno podľa ich názoru vyhodnotiť ako hrubú nebanlivosť či úmysel (namietané skutočnosti v bode č. 7 dovolania).

Podľa názoru obvinených aj pochybenia pri nakladaní so zaistenými dôkazmi - rastlinami konopy siatej, svedčia pre prijatie záveru o porušení ich práva na obhajobu zásadným spôsobom. Totiž v predbežnom vyjadrení Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru Slovenská Lupča z 29. októbra 2014, uznesení o vznesení obvinenia z 29. októbra 2014 a najmä v znaleckom posudku menovaného ústavu, ČES: PPZ-KEU-SL-EXP-2014/3905, absentuje informácia o hmotnosti zeleného rastlinného materiálu zaisteného pri obhliadke miesta činu (kde dochádzalo k jeho pestovaniu) a ani informácia o hmotnosti čiastočne usušeného rastlinného materiálu vydaného O. A. Predmetný znalecký posudok obsahuje až konečnú hmotnosť, ktorá bola použitá v obžalobe. Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu podľa obvinených umocňuje fakt, že neboli osobne prítomní pri vydaní veci O. A. a tiež to, akým spôsobom došlo k zaisteniu dôkazov na mieste činu - pestovania (namietané skutočnosti v bode č. 8 dovolania).

Uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinení zdôvodnili nezákonnosťou viacerých dôkazov, ktoré boli podkladom pre uznanie viny dovolateľov.

Okrem skutočností uvádzaných v bode č. 1 a 8 dovolania (viď vyššie), pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu, má svedčiť aj to, že obmedzenie osobnej slobody obvinených, ako aj ďalšie úkony (osobná prehliadka, prehliadka osobného motorového vozidla) bolo zdôvodnené tým, že zasahujúci príslušníci Policajného zboru po zastavení predmetného vozidla, zacítili šíriaci sa zápach charakterizujúci rastlinu konope. Toto odôvodnenie je podľa názoru obvinených irelevantné, nakoľko vo veci nebola táto pachová stopa zaistená a použitá ako dôkaz. Ako relevantné z ich pohľadu sa môže zdať použitie služobného psa, ktorý vykonal prehliadku motorového vozidla dňa 28. októbra 2014 až o 14.10 hod. (t. j. po vykonaní prehliadky vozidla), pričom tento označil iba náradie. Táto okolnosť podľa názoru obvinených podmieňuje zákonnosť získania ďalších dôkazov. Pochybnosť o zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní nevyvracia ani dôvod, že postupovali na základe predchádzajúceho podnetu informátora, keďže pri zastavení vozidla príslušníkmi Policajného zboru, títo nedisponovali žiadnym vopred pripraveným príkazom na prehliadku vozidla, alebo osôb v ňom sa nachádzajúcich. Z uvedeného dôvodu sa javí vykonaný zákrok ako preventívny, keďže k prehliadkam došlo až niekoľko hodín po zastavení vozidla. Ako ďalej uvádzajú obvinení, vykonanie služobného zákroku ako dôkazného prostriedku len z dôvodu prevencie, alebo len za účelom pátrania po veciach, napr. po omamných a

psychotropných látkach, v žiadnom prípade nie je možné (namietané skutočnosti v bode č. 2 dovolania).

S odsúdenými malo byť navyše zaobchádzané neprímeraným (nehumánnym) spôsobom, keďže boli nútení stáť na krajnici uprostred obce, kde dlhodobo žijú, bez možnosti sadnúť si, bez tekutín a jedla až do večerných hodín, kedy sa začalo s ich výsluchmi, ktoré trvali až do 6.00 hod. nasledujúceho dňa (namietané skutočnosti v bode č. 3 dovolania).

V ďalšej časti obvinení namietajú nezákonnosť prehliadky iných priestorov, a síce miesta, kde bola omamná látka pestovaná, tvrdiac, že táto bola vykonaná bez povolenia na prehliadku v súlade s § 101 Tr. por. Absencia povolenia na túto prehliadku nemôže byť podľa obvinených nahradená zdôvodnením o nemožnosti jeho získania vopred. Ani v ďalšom konaní nebolo vykonanie prehliadky miesta činu (pestovania) odvodnené v zmysle § 101 ods. 3 Tr. por. Podľa obvinených nešlo o miesto verejne prístupné, keďže sa k nemu príslušníci Policajného zboru dostali až po presekaní hustého porastu, pričom sami policajti v zápisnici o tomto úkone konštatovali, že miesto bolo oplotené. Za ďalšiu nezákonnosť je podľa nich možné považovať aj samotné zaistenie stôp pri tejto obhliadke, nakoľko pre poranenú ruku ju nevykonal sám kriminalistický technik, ale na tomto úkone sa podieľali všetky prítomné osoby (príslušníci Policajného zboru neuvedení v zápisnici o tomto úkone), a to vrátane obvinených (namietané skutočnosti v bode č. 5 dovolania).

Za ďalší argument svedčiaci pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu obvinení uviedli, že neboli účastní, resp. ich obhajca, pri vydaní vecí O. A., ktorá dobrovoľne vydala 149 častí stoniek vo vysušenom stave a sušenú rastlinnú drvinu, ktoré boli umiestnené na chate menovanej (namietané skutočnosti v bode č. 6 dovolania).

Dôvod pre podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinení založili na podkvalifikácii inkriminovaného skutku v uznesení o vznesení obvinenia, ktoré nezohľadňovalo celkový objem zaistenej omamnej látky.

Okrem skutočností uvádzaných v bode č. 7 dovolania (viď vyššie), je tento dovolací dôvod podľa názoru obvinených daný aj tým, že konajúce súdy odmietli vykonať dokazovanie výsluchom kriminalistického technika prítomného pri obhliadke miesta činu (pestovania) a svedkyne O. A. (namietané skutočnosti v bode č. 9 dovolania).

Obvinení namietajú ďalšie skutočnosti (bod č. 4 dovolania), tieto nepodradili pod žiaden dovolací dôvod. V tejto časti poukázali na nezákonné zadržanie zo dňa 28. októbra 2014 o 11.07 hod., ktoré bolo odôvodnené v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por., pričom k prvej osobnej prehliadke, konkrétne obvineného H., došlo až o 13.05 hod. Zároveň v tejto časti obvinení poukázali na pochybenie v súvislosti s vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 28. októbra 2014, v ktorom je uvedené, že toto začalo vykonaním neodkladného a neopakovateľného úkonu, a síce osobnej prehliadky podľa § 102 ods. 1 Tr. por. u osoby Q. H., dňa 28. októbra 2014 o 13.05 hod., namiesto zadržania, ku ktorému došlo o dve hodiny skôr.

V zmysle toho obvinení Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) navrhli, aby sa podľa § 368 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. a § 319 Tr. por. Aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor krajskej prokuratúry sa k dovolaniu obvinených vyjadril podaním zo 7. júla 2017, v ktorom uviedol, že skutočnosti uvádzané v dovolaní pod č. 1, 2, 3, 4 a 8 nemožno účinne použiť, nakoľko tieto boli obvineným známe už v pôvodnom konaní, pričom ich nenamietali najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Vo vzťahu k skutočnostiam označeným bodom č. 8, prokurátor osobitne uviedol, že hoci sa nimi obvinení dovolávajú dôvodov pre podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ a písm.

g/ Tr. por., tieto nenapĺňajú ich obsahový rámeč, ale predstavujú iba skrytú formu záujmu o dosiahnutie revízie súdmi prijatého skutkového záveru o kvantite omamnej látky. Prokurátor sa vo svojom vyjadrení ďalej bližšie zaoberal jednotlivými skutočnosťami uvádzanými pod bodmi č. 1 až 9 dovolania obvinených. V zmysle tejto argumentácie prokurátor krajskej prokuratúry navrhol, aby najvyšší súd odmietol predmetné dovolanie ako nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) spis a dovolanie obvinených N. I. a E. U. predbežne preskúmal v zmysle § 378 Tr. por. a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2, § 372 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), podali ho oprávnené osoby (§ 369 ods. 2 písm. b/, § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom mieste (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), dovolanie má náležitosti predpokladané zákonom (§ 374 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por.). Súčasne však dovolací súd zistil, že je dôvod na odmietnutie dovolania u obvinených N. I. a E. U. z dôvodu uvedeného v § 382 písm. c/ Tr. por., lebo nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por. a u obvineného Q. H. z dôvodu uvedeného v § 382 písm. d/ Tr. por., lebo nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Tr. por.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Pokiaľ ide o vyššie uvádzanú viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, tak tu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 120/2012).

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por., alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. sa obvinený zároveň nemôže účinne domáhať dovolania pre dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až g/ Tr. por., ak okolnosť, pre ktorú dovolanie podáva, mu bola známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Z obsahu spisu najvyšší súd konštatuje, že obvinení dovolacie námietky týkajúce sa nezákonného postupu polície pri zadržaní dňa 28. októbra 2014 a bezprostredne nasledujúcich úkonov trestného konania, vykonaných toho dňa, t. j. prehliadky iných priestorov - osobného motorového vozidla a tiež osobných prehliadok obvinených, vrátane toho, že neboli poučení o zákaze inkriminácie a nebola im umožnená prítomnosť advokáta (skutočnosťami namietané v bodoch č. 1, 2, 3 a 4 dovolania), neuplatnili najneskôr v odvolacom konaní, a preto sa nimi dovolací súd v súlade s ustanovením § 371 ods. 4 Tr. por. vecne nezaoberal.

Prv, než sa najvyšší súd vyjadrí k jednotlivým dovolacím výhradám, dáva na zreteľ, že pokiaľ dovolateľ namietaným nezákonne vykonaným dokazovaním (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.) odvodzuje súčasne porušenie svojho práva na obhajobu zásadným spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), tak v danom prípade sa uplatní zásada špeciality skôr uvedeného dovolacieho dôvodu. V súlade s tým sa dovolací súd v časti namietanej porušenie práva obvinených na obhajobu zásadným spôsobom vyjadrí len k tým námietkam obvinených, ktoré nemožno súčasne podradiť pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1

písm. g/ Tr. por. a vo zvyšku sa vyjadri v prislúchajúcej časti rozhodnutia.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. najvyšší súd opakovane uvádza, že z konštantnej judikatúry sa právo na obhajobu v zmysle citovaného ustanovenia chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu, garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie citovaného ustanovenia je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je adekvátnym dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Obvinenými namietaná podkvalifikácia skutku v bode č. 7 dovolania by podľa najvyššieho súdu bola spôsobilá naplniť intencie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., avšak v posudzovanom prípade k takej okolnosti nedošlo.

Najvyšší súd v tomto smere podotýka, že použitie nesprávnej - miernejšej právnej kvalifikácie (podkvalifikácie) skutku môže obvineného ukrátiť o jeho právo na obhajobu zásadným spôsobom v prípade, ak by skutok po obsahovej stránke ako obzvlášť závažný zločin, orgány činné v trestnom konaní alebo súd vyhodnotili ako menej závažný trestný čin (prečin alebo zločin), čím by fakticky došlo k porušeniu práva obvineného na formálnu obhajobu a zároveň dôležitého verejného záujmu po povinnej obhajobe v zmysle § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (bližšie viď rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Zachar a Čierny proti Slovensku z 21. júla 2015, č. 29376/12 a č. 29384/12). Ak by takáto situácia nastala, potom by nebolo možné akceptovať ako usvedčujúce tie dôkazy, ktoré boli vykonané v čase od vznesenia obvinenia do momentu zvolenia či ustanovenia obhajcu obvinenému (viď aj rozsudok Krajského súdu v Žiline z 5. septembra 2011, sp. zn. 1To/70/2011, prijatý ako judikát trestnoprávneho kolégia tohto súdu pod č. Jtk 13/11).

Z obsahu spisu v posudzovanom prípade však vyplýva, že obvinení si bezprostredne po tom, čo voči nim bolo vznesené obvinenie, zvolili obhajcu, a síce obvinení I. a U. od 29. októbra 2014 a obvinený H. od 31. októbra 2014 (č. l. 31-34). Spoločnému obhajcovi, JUDr. Vladimírovi Zvarovi, síce bola dňa 19. októbra 2015 vypovedaná plná moc zo strany všetkých obvinených (č. l. 344), avšak ku dňu 26. októbra 2015 ich už zastupoval nový spoločný obhajca, JUDr. Miroslav Chromý (č. l. 346-349). Obvineným bola v priebehu celého konania zabezpečená formálna obhajoba, čo znamená, že v ich prípade nemožno hovoriť o porušení ustanovenia o povinnej obhajobe podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por., a teda ani o naplnení rozoberaného dovolacieho dôvodu.

Dovolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému pre úplnosť dodáva, že pokiaľ záver o tom, či mal byť spáchaný konkrétny trestný čin je závislý od posúdenia odbornej otázky, je nevyhnutné najprv zodpovedne predmetnú otázku posúdiť. Predčasným vznesením obvinenia by totiž mohlo prísť k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti a tiež k obmedzeniu práva obvineného na formálnu obhajobu. Najmä pri drogových deliktach je vždy potrebné vopred citlivo a zodpovedne posúdiť odbornú otázku spočívajúcu v tom, či určitá látka je omamnou a psychotropnou látkou a pre správnu kvalifikáciu je navyše potrebné určiť i obsah účinnej látky (THC) v zaistenej zmesi. Do úvahy navyše treba brať i spôsob, akým sa orgány činné v trestnom konaní o (s)páchaní skutku dozvedeli (rozsudok najvyššieho súdu z 27. marca 2018, sp. zn. 2 Tdo 64/2018). S ohľadom na značné množstvo zaistenej rastliny konope, vydanie uznesenia o vznesení obvinenia v posudzovanom prípade, pred oboznámením sa s výsledkami znaleckého skúmania, preto možno vyhodnotiť ako predčasné.

Z obsahu predmetného trestného spisu vyplýva, že obvinení v pôvodnom konaní nenamietli tú okolnosť,

že neboli opätovne vypočítaní po prekvalifikácii skutku na obzvlášť závažný zločin (§ 371 ods. 4 Tr. por.). Dovolací súd i napriek tomu konštatuje, že orgány činné v trestnom konaní postupovali celkom správne, keď v súvislosti so zmenou právnej kvalifikácie skutku o tom informovali obvinených podľa § 206 ods. 6 Tr. por. V tomto prípade neboli dané podmienky pre postup podľa § 206 ods. 4, ods. 5 Tr. por.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní konanom dňa 30. novembra 2015 podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol návrh obhajoby na výsluch svedkyne O. A. a svedka Ing. K. D., kriminálneho technika (č. l. 358). Túto okolnosť okresný súd odôvodnil vo svojom rozsudku na strane č. 14, pričom odvolací súd si argumentáciu prvostupňového súdu osvojil a doplnil na strane č. 7 uznesenia.

Vo vzťahu k tomu dovolací súd uvádza, že k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom by došlo len za tej situácie, ak by sa konajúci súd vôbec nezaoberal návrhom strany na vykonanie dôkazu, a teda by o ňom nerozhodol podľa § 272 ods. 3 Tr. por. V zmysle judikatúry najvyššieho súdu, ak však súd o nevykonaní konkrétneho dôkazu rozhodol jeho nevykonaním, potom takáto skutočnosť žiaden dovolací dôvod nezakladá (bližšie vid' uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 7/2011; uznesenie najvyššieho súdu zo 14. januára 2014, sp. zn. 2 Tdo 1/2014, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 116/2014; uznesenie najvyššieho súdu zo 14. mája 2018, sp. zn. 1 TdoV 6/2017, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 43/2018). Najvyšší súd pre úplnosť dodáva, že oprávnenie obvineného navrhovať dôkazy so sebou automaticky neprináša aj povinnosť súdu vykonať všetky obvineným navrhované dôkazy, pretože o otázke, ktoré dôkazy sa vykonajú v záujme riadneho zistenia skutkového stavu, rozhodujú súdy ako orgány príslušné na rozhodovanie v konkrétnej trestnej veci.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečovanie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Predmetný dovolací dôvod sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrobu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Tr. por.), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma najmä postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Najvyšší súd sa nestotožnil s námietkou obvinených uvedenou v bode č. 5 dovolania, týkajúcou sa nezákonne vykonanej prehliadky iných priestorov, a síce pozemku, na ktorom dochádzalo k pestovaniu omamnej látky (č. l. 246-253).

Podľa § 99 ods. 2 Tr. por. z dôvodov uvedených v odseku 1 možno vykonať aj prehliadku priestorov neslúžiacich na bývanie (ďalej len „iné priestory“) a prehliadku pozemku, ktoré nie sú verejne prístupné. Z citovaného ustanovenia možno výkladovým pravidlom argumentum a contrario vyvodiť, že na prehliadku iných priestorov a pozemkov, ktoré možno označiť za verejne prístupné, sa nevyžaduje príkaz v súlade s 101 ods. 1 Tr. por.

Vychádzajúc najmä zo samotnej zápisnice o predmetnom úkone a tiež zo svedeckej výpovede mjr. Mgr. S. H. (č. l. 351-355), odvolací súd na strane č. 8 uznesenia, zodpovedajúcim spôsobom zdôvodnil naplnenie podmienky všeobecnej fyzickej verejnej prístupnosti predmetného pozemku. Obvinení sa svojou dovolacou argumentáciou v tomto prípade v podstate len domáhajú iného hodnotenia skutkových okolností súvisiacich s predmetnou prehliadkou. Dovolací súd však nemá kompetenciu vstupovať do

skutkových zistení vykonaných nižšími súdmi na podklade dovolania obvineného/obvinených, a tak ani spochybňovať skutkové závery, ku ktorým tieto sudy na základe vykonaného dokazovania dospeli. Z obsahu predmetnej zápisnice nevyplýva ani tá skutočnosť, že by obvinení prítomní pri tejto prehliadke akýmkoľvek spôsobom namietali spôsob zaistenia stôp.

Najvyšší súd sa nestotožnil ani s námietkou obvinených uvedenou v bode č. 6 dovolania, týkajúcou nezákonného vydania vecí svedkyňou O. A. (č. l. 227-233) z dôvodu ich absencie pri tomto úkone trestného konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že predmetný úkon bol vykonaný po začatí trestného stíhania vo veci, avšak pred vznesením obvinenia konkrétnym osobám. Podľa § 199 ods. 5 Tr. por. je policajt oprávnený po začatí trestného stíhania vykonávať všetky úkony podľa tohto zákona. Právo obvineného na obhajobu sa aplikuje predovšetkým prostredníctvom jeho základného práva vyjadriť sa v priebehu celého trestného konania ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich. V prípravnom konaní môže obvinený žiadať, aby sa jeho obhajca zúčastnil na jednotlivých procesných úkonoch (§ 34 ods. 1 Tr. por.). Ak nemá obhajcu, môže obvinenému povoliť účasť na vyšetrovacích úkonoch policajta, a to najmä vtedy, ak úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude možné vykonať v konaní pred súdom (§ 213 ods. 1 Tr. por.).

Účelom začatia trestného stíhania je určenie procesného začiatku určitého štádia trestného konania, po ktorom môžu orgány činné v trestnom konaní plne vykonávať procesné úkony. Z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť záver, že vykonanie dôkazov, ak k nim došlo po začatí trestného stíhania, takzvané vo veci, ale pred vznesením obvinenia, t. j. v dobe, v ktorej obvinený nemohol realizovať svoje právo na obhajobu (lebo formálne ešte neexistoval), majú len z toho dôvodu charakter nezákonného dôkazu (viď napr. uznesenie najvyššieho súdu z 23. júla 2014, sp. zn. 3 Tdo 16/2014, alebo rozsudok najvyššieho súdu z 27. marca 2018, sp. zn. 2 Tdo 64/2017).

Z uvedeného dôvodu nemožno dobrovoľné vydanie vecí v posudzovanom prípade označiť za nezákonné. Obvinení mali zachovanú možnosť vyjadriť sa k vykonanému dôkazu a treba tiež dodať, že predmetného úkonu bola prítomná nezúčastnená osoba, ktorej nezaujatosť vo vzťahu k prejednávanej veci alebo k dotknutým osobám je zárukou nestrannosti vykonania úkonu. Na margo tvrdenia obvinených, že menovaná svedkyňa sa nevyjadrila k vlastníctvu konopy vydanéj z jej chatky, dovolací súd poukazuje na zápisnicu z toho úkonu, kde je zreteľne uvedené, že menovaná o uskladnení konopy siatej v jej chatke nemala žiadnu vedomosť (č. l. 227).

Objektívnej realite nezodpovedá tvrdenie obvinených o absencii informácie o hmotnosti zeleného rastlinného materiálu zaisteného pri obhliadke miesta činu (pestovania) a o hmotnosti čiastočne usušeného rastlinného materiálu dobrovoľne vydaného O. A. (bod č. 8 dovolania). Namietaná časť rastlín konopy bola v súlade s § 93 ods. 1 Tr. por. riadne zaevidovaná v príslušných zápisniciach - ako stopy č. 2 a 3 z obhliadky miesta činu (č. l. 247, 250) a ako vydané predmety pod č. 1 až 7 (č. l. 228, 229). Tieto boli následne predmetom znaleckého skúmania z odvetvia toxikológie. Zo znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru Slovenská Lupča z 23. decembra 2014, ČES: PPZ-KEU-SL-EXP-2014/3905, pritom zreteľne vyplýva údaj o hmotnosti namietaného rastlinného materiálu v čase jeho zaistenia (pred usušením), a to v druhej časti tohto posudku, pod predmetmi označenými č. 21 až 29 (č. l. 93-95).

Sumarizujúc uvedené, námietky obsahovo spadajúce pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., neboli z pohľadu dovolacieho súdu preukázané.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je daný, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Z toho plynie, že v rámci rozhodovania o dovolaní vychádza najvyšší súd zásadne zo skutkových zistení

vykonaných súdmi v predchádzajúcom konaní a zaoberá sa len otázkou, či tieto skutkové zistenia boli z hľadiska hmotného práva správne posúdené - či skutok zistený v napadnutom rozhodnutí bol podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v osobitnej časti Trestného zákona. Len opačný prípad (nesprávne podradenie) spôsobuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Rozoberaným dovolacím dôvodom sa možno zároveň domáhať nápravy nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. Prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu teda nie je možné namietať nič proti skutkovým zisteniam súdu, proti tomu, ako súd hodnotil dôkazy, v akom rozsahu vykonal dokazovanie, ako postupoval pri vykonávaní dôkazov a podobne. Keďže skutkové námietky nie sú zo strany obvineného účinne uplatniteľným dovolacím dôvodom, najvyšší súd na ne neprihliada. Učiniť by tak jedine vtedy, ak by dovolanie podal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

Inkriminovaný skutok v znení, ako bol ustálený v napadnutom rozhodnutí, v plnej miere zodpovedá právnej kvalifikácii ako obzvlášť závažnému zločinu výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., pričom v posudzovanom prípade nie sú dané žiadne okolnosti, ktoré by vylučovali protiprávnosť činu či zánik trestnosti činu, ani chyby pri uložení trestu.

Osobitne stojí za zmienku poukázať na správnu kvalifikáciu objektívnej stránky - konania obvinených (páchateľov, čo by pestovateľov konopy) vo forme neoprávneného zadovážovania podľa § 172 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. a neoprávneného prechovávanía podľa § 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. (stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 5. apríla 2016, sp. zn. Tpj 88/2015, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 35/2016). Súčasne vo veci konajúce súdy správne pričítali kvalifikačný znak spôsobenia ťažšieho následku v podobe spáchania činu v značnom rozsahu podľa § 172 ods. 3 písm. c/ Tr. zák. Zo znenia skutku je zrejmé, že obvinení neprechovávali omamnú látku v rozsahu vymedzenom ustanovením § 135 ods. 2 Tr. zák., a teda bolo správne predmetný skutok subsumovať pod § 172 Tr. zák. V prípade naposledy uvedeného ustanovenia je kritériom pre urečenie rozsahu § 125 Tr. zák., podľa ktorého sa značnou škodou rozumie suma dosahujúca najmenej stonásobok škody malej (266 €), t. j. najmenej 26 600 € (bližšie vid' uznesenie najvyššieho súdu z 28. januára 2014, sp. zn. 2 Tdo 74/2013, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 120/2014). Zo znenia skutku vyplýva, že obvinení vypestovali rastliny konopy v úhrnnej hodnote najmenej 43 590 €, a teda niet pochyb, že priznanie uvedeného kvalifikačného znaku bolo v posudzovanom prípade celkom správne.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, teda ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí nariadenom podľa § 381 Tr. por. dovolanie obvinených N. I. a E. U. odmietol podľa § 382 písm. c/ Tr. por., keďže je zrejmé, že nie sú dané uplatnené dôvody dovolania, ako je vyššie uvedené.

Odhliadnuc od vyššie uvedeného, predseda senátu dovolacieho súdu po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného Q. H. je postihnuté odstrániteľným nedostatkom vo forme absencie preukázateľného vzťahu medzi obhajcom a obvineným na zastupovanie obvineného H. v dovolacom konaní.

Predseda senátu preto v zmysle § 379 ods. 1 Tr. por. vyzval obhajcu, aby v stanovenej lehote 15 dní odo dňa doručenia výzvy, predložil najvyššiemu súdu plnomocenstvo obvineného, ktorým ho splnomocnil na podanie dovolania a jeho zastupovanie v dovolacom konaní. Táto výzva bola obhajcovi doručená 26. marca 2018, pričom v stanovenej lehote, avšak ani neskôr, obhajca toto plnomocenstvo najvyššiemu súdu nepredložil.

Podľa § 373 ods. 1 Tr. por. obvinený môže podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu a podľa druhého odseku tohto ustanovenia v konaní o dovolaní musí byť zastúpený obhajcom. Po zohľadnení vyššie uvedeného, musel najvyšší súd konštatovať, že obligatórna podmienka na podanie dovolania nebola splnená ani po výzve v súlade s § 379 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Tr. por.

Rešpektujúc naposledy citované ustanovenie, najvyšší súd dovolanie obvineného Q. H. odmietol postupom podľa § 382 písm. d/ Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.